

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦΑΣΗ (ΕΕ) 2016/915 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 30ής Μαΐου 2016

σχετικά με τη θέση που πρέπει να ληφθεί, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όσον αφορά το διεθνές νομοθέτημα που θα εκπονηθεί στο πλαίσιο των οργάνων του ICAO με σκοπό την εφαρμογή από το 2020 ενός ενιαίου παγκόσμιου αγορακεντρικού μέτρου για τις εκπομπές από τις διεθνείς αεροπορικές μεταφορές

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 192 παράγραφος 1, σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφος 9,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου από τις διεθνείς αερομεταφορές αντιπροσωπεύουν περισσότερο από το 2 % των παγκόσμιων εκπομπών και αυξάνονται εκθετικά, καθώς οι προβολές για το 2050 δείχνουν ότι, σύμφωνα με το σενάριο «διατήρηση της υφιστάμενης κατάστασης», οι εκπομπές από διεθνείς αεροπορικές δραστηριότητες θα μπορούσαν να αυξηθούν περισσότερο από 200 % ως προς τα σημερινά επίπεδα. Έως το 2050 οι παγκόσμιες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου πρέπει να μειωθούν κατά τουλάχιστον 50 % ως προς τα αντίστοιχα επίπεδα του 1990. Όλοι οι τομείς της οικονομίας, μεταξύ των οποίων είναι και οι διεθνείς αερομεταφορές, πρέπει να συμβάλουν στην επίτευξη μείωσης των εν λόγω εκπομπών.
- (2) Η 21η διάσκεψη των συμβαλλομένων μερών της σύμβασης-πλαισίου των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή έληξε με επιτυχία τον Δεκέμβριο του 2015 με την έγκριση της συμφωνίας του Παρισιού, στόχος της οποίας είναι να περιοριστεί η αύξηση της θερμοκρασίας του πλανήτη πολύ πιο κάτω από τους 2 °C ως προς τα προβιομηχανικά επίπεδα και να συνεχισθούν οι προσπάθειες για τον περιορισμό της αύξησης της θερμοκρασίας στον 1,5 °C.
- (3) Ο Διεθνής Οργανισμός Πολιτικής Αεροπορίας (ICAO) συστάθηκε με τη σύμβαση του Σικάγου περί Διεθνούς Πολιτικής Αεροπορίας του 1944. Τα κράτη μέλη της Ένωσης είναι συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης και μέλη του ICAO, ενώ η Ένωση έχει την ιδιότητα του παρατηρητή σε ορισμένες συνεδριάσεις του ICAO, όπως και στη Συνέλευση του ICAO, που πραγματοποιείται κάθε τρία έτη. Η Ένωση και όλα τα κράτη μέλη της είναι συμβαλλόμενα μέρη στο πρωτόκολλο του Κιότο του 1997, με βάση το οποίο τα συμβαλλόμενα μέρη απαιτείται να επιδιώξουν τον περιορισμό των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από τις διεθνείς αερομεταφορές μέσω του ICAO. Η απόφαση αριθ. 1600/2002/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾ καλούσε την Ένωση να καθορίσει και να αναλάβει συγκεκριμένες δράσεις για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από τις διεθνείς αερομεταφορές εάν μέχρι το 2002 ο ICAO δεν συμφωνούσε σε ανάλογη δράση.
- (4) Η 33η σύνοδος της Συνέλευσης του ICAO (2001) ενέκρινε την ανάπτυξη συστήματος ανοικτής εμπορίας εκπομπών για τις διεθνείς αεροπορικές μεταφορές⁽²⁾. Η επιτροπή αεροπορίας και προστασίας του περιβάλλοντος του ICAO συνέστησε το 2004 ότι δεν πρέπει να επιδιωχθεί σύστημα εμπορίας εκπομπών ειδικά για τις αερομεταφορές, βασισμένο σε νέο νομικό μέσο υπό την αιγίδα του ICAO. Η 35η σύνοδος της Συνέλευσης του ICAO (2004) επικρότησε την περαιτέρω ανάπτυξη συστήματος ανοικτής εμπορίας εκπομπών και την ευχέρεια των κρατών του ICAO να εντάξουν τις εκπομπές των διεθνών αεροπορικών μεταφορών στα οικεία συστήματα εμπορίας εκπομπών⁽³⁾, αλλά η 36η σύνοδος της Συνέλευσης του ICAO (2007) ζήτησε απαλλαγή των φορέων εκμετάλλευσης αεροσκαφών που εδρεύουν σε άλλα συμβαλλόμενα κράτη του ICAO, εκτός αν υφίσταται αμοιβαία συμφωνία μεταξύ των εν λόγω κρατών να εφαρμόσουν σύστημα εμπορίας εκπομπών σε φορείς εκμετάλλευσης αεροσκαφών άλλου συμβαλλόμενου κράτους του ICAO⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Απόφαση αριθ. 1600/2002/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Ιουλίου 2002, για τη θέσπιση του έκτου κοινοτικού προγράμματος δράσης για το περιβάλλον (ΕΕ L 242 της 10.9.2002, σ. 1).

⁽²⁾ Απόφαση του ICAO A33-7.

⁽³⁾ Απόφαση του ICAO A35-5.

⁽⁴⁾ Προσάρτημα L της απόφασης A36-22.

Η Ένωση, τα κράτη μέλη της και άλλα ευρωπαϊκά κράτη επιφυλάχθηκαν πάντοτε του δικαιώματός τους να εφαρμόσουν χωρίς διακρίσεις αγορακεντρικά μέτρα σε όλους τους φορείς εκμετάλλευσης αεροσκαφών που εκτελούν δρομολόγια προς, από ή εντός της επικράτειάς τους, υπενθυμίζοντας ότι η σύμβαση του Σικάγου αναγνωρίζει το δικαίωμα των συμβαλλομένων της μερών να εφαρμόζουν χωρίς διακρίσεις⁽¹⁾ τους δικούς τους νόμους και κανονισμούς περί αεροπορίας στα αεροσκάφη όλων των κρατών που εκτελούν δρομολόγια προς, από ή εντός της επικράτειάς τους.

- (5) Λαμβάνοντας υπόψη ότι ο περιορισμός των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από τις διεθνείς αεροπορικές δραστηριότητες αποτελεί ουσιαστική συμβολή που συνάδει με τις γενικές δεσμεύσεις για μείωση των εκπομπών, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν την οδηγία 2008/101/ΕΚ⁽²⁾, με την οποία τροποποιήθηκε η οδηγία 2003/87/ΕΚ⁽³⁾. Η πέμπτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 2008/101/ΕΚ ορίζει ότι η Ένωση θα επιδιώξει να διασφαλίσει ότι η παγκόσμια αυτή συμφωνία για τον περιορισμό της αύξησης της θερμοκρασίας του πλανήτη θα περιλαμβάνει μέτρα για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από τις αεροπορικές μεταφορές και, στην περίπτωση αυτή, η Επιτροπή οφείλει να εξετάσει ποιες τροποποιήσεις της οδηγίας 2003/87/ΕΚ είναι απαραίτητες για την εφαρμογή τους στους φορείς εκμετάλλευσης αεροσκαφών.
- (6) Στην ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο με τίτλο «Το Πρωτόκολλο του Παρισιού — Ένα σχέδιο στρατηγικής για την αντιμετώπιση της παγκόσμιας κλιματικής αλλαγής μετά το 2020» τονίζεται ότι ο ICAO οφείλει να ενεργήσει για την αποτελεσματική ρύθμιση των εκπομπών από τις διεθνείς αεροπορικές μεταφορές πριν από το τέλος του 2016. Η επόμενη σύνοδος της Συνέλευσης του ICAO θα πραγματοποιηθεί το 2016 και αναμένεται να συμφωνήσει ένα διεθνές νομοθέτημα που θα έχει ως σκοπό την εφαρμογή από το 2020 ενός ενιαίου παγκόσμιου αγορακεντρικού μέτρου για τις εκπομπές των διεθνών αεροπορικών μεταφορών.
- (7) Η 38η σύνοδος της Συνέλευσης του ICAO (2013) αποφάσισε ότι ο ICAO και τα κράτη μέλη του, μαζί με τους αρμόδιους για το περιβάλλον και την πολιτική αεροπορία οργανισμούς σε κάθε κράτος του ICAO, θα συνεργαστούν ώστε με τις προσπάθειές τους να επιτύχουν μεσοπρόθεσμα τον συλλογικό, φιλόδοξο και παγκόσμιο στόχο να διατηρηθούν οι συνολικές μη ανθρακούχες εκπομπές από τις διεθνείς αεροπορικές μεταφορές από το 2020 στο ίδιο επίπεδο, και αποφάσισε να αναπτυχθεί ένα παγκόσμιο αγορακεντρικό μέτρο για τις εκπομπές των διεθνών αεροπορικών μεταφορών και να υποβάλει τα αποτελέσματα των εργασιών της για τη λήψη απόφασης στην 39η σύνοδο της Συνέλευσης του ICAO (2016). Οι εκπομπές των διεθνών αεροπορικών μεταφορών προβλέπεται ότι θα είναι περίπου 70 % υψηλότερες το 2020 σε σύγκριση με το 2005⁽⁴⁾, ενώ η Ένωση και τα κράτη μέλη της έχουν υποστηρίξει επανειλημμένα ότι ο στόχος παγκόσμιας μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από τις διεθνείς αεροπορικές μεταφορές είναι να σημειωθεί έως το 2020 μείωση 10 % σε σύγκριση με τα επίπεδα του 2005. Ωστόσο, κρίνεται επείγον να εκμεταλλευθεί η Ένωση την ευκαιρία για να προωθήσει την ανάπτυξη, εντός σχετικά μικρού χρονικού διαστήματος, παγκόσμιου αγορακεντρικού μέτρου για τον περιορισμό των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από τις διεθνείς αερομεταφορές σε επίπεδα που δεν υπερβαίνουν εκείνα του 2020, λαμβανομένης υπόψη της επανεξέτασης του στόχου στο μέλλον, αν χρειασθεί.
- (8) Για να σημειωθεί πρόοδος στη Συνέλευση του ICAO το 2016 όσον αφορά το κατάλληλο διεθνές μέσο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο αποφάσισαν, δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 421/2014⁽⁵⁾ να θεωρηθεί ότι, σε προσωρινή βάση, πληρούνται οι απαιτήσεις της οδηγίας 2003/87/ΕΚ όσον αφορά τις πτήσεις από και προς αεροδρόμια που βρίσκονται σε χώρες εκτός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ). Κατά τον τρόπο αυτόν η Ένωση τονίζει ότι είναι δυνατόν να εφαρμόζονται νομικές απαιτήσεις για τις πτήσεις από και προς αεροδρόμια που βρίσκονται σε κράτη του ΕΟΧ, όπως μπορούν να εφαρμόζονται νομικές απαιτήσεις και για τις εκπομπές από τις πτήσεις μεταξύ των αεροδρομίων αυτών.
- (9) Η οδηγία 2003/87/ΕΚ, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 421/2014, καθορίζει ορισμένες υποχρεώσεις της Επιτροπής μετά την 39η σύνοδο της Συνέλευσης του ICAO (2016). Η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με τις δράσεις για την εφαρμογή μιας διεθνούς συμφωνίας που θα έχει ως αντικείμενο ένα παγκόσμιο αγορακεντρικό μέτρο από το 2020 με το οποίο θα μειωθούν οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου από τις διεθνείς αερομεταφορές χωρίς την εισαγωγή διακρίσεων. Στην έκθεσή της η Επιτροπή εξετάζει και, αν χρειασθεί, περιλαμβάνει προτάσεις όσον αφορά το κατάλληλο πεδίο εφαρμογής για την κάλυψη των εκπομπών που οφείλονται στις δραστηριότητες από και προς αεροδρόμια που βρίσκονται σε χώρες εκτός του ΕΟΧ από την 1η Ιανουαρίου 2017 και εντεύθεν.
- (10) Πρέπει να καθοριστεί η θέση που θα ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης για το διεθνές νομοθέτημα που θα εκπονηθεί στο πλαίσιο των οργάνων του ICAO με σκοπό την εφαρμογή ενιαίου παγκόσμιου αγορακεντρικού μέτρου από το 2020 για τις εκπομπές των διεθνών αεροπορικών μεταφορών.

⁽¹⁾ Επιφυλάξεις για την απόφαση του ICAO του 2007, την απόφαση του ICAO του 2010, την απόφαση του Συμβουλίου του ICAO του 2012 για την έγκριση της δήλωσης του Δελχί και την απόφαση του ICAO του 2013 (βλέπε http://ec.europa.eu/clima/policies/transport/aviation/documentation_en.htm).

⁽²⁾ Οδηγία 2008/101/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Νοεμβρίου 2008, για την τροποποίηση της οδηγίας 2003/87/ΕΚ ώστε να ενταχθούν οι αεροπορικές δραστηριότητες στο σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου εντός της Κοινότητας (ΕΕ L 8 της 13.1.2009, σ. 3).

⁽³⁾ Οδηγία 2003/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Οκτωβρίου 2003, σχετικά με τη θέσπιση συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου εντός της Κοινότητας και την τροποποίηση της οδηγίας 96/61/ΕΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 275 της 25.10.2003, σ. 32).

⁽⁴⁾ Βλέπε επιφυλάξεις σχετικά με την απόφαση του ICAO του 2013, στην υποσημείωση 1.

⁽⁵⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 421/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Απριλίου 2014, για την τροποποίηση της οδηγίας 2003/87/ΕΚ σχετικά με τη θέσπιση συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου εντός της Κοινότητας, ενόψει της εφαρμογής έως το 2020 μιας διεθνούς συμφωνίας για τη θέσπιση ενός ενιαίου παγκόσμιου αγορακεντρικού μέτρου σχετικά με τις εκπομπές που οφείλονται στις διεθνείς αεροπορικές μεταφορές (ΕΕ L 129 της 30.4.2014, σ. 1).

- (11) Αν και δεν είναι μέλος του ICAO, η Ένωση έχει καθεστώς παρατηρητού, πράγμα που θα μπορούσε να επιτρέψει στην Επιτροπή να λάβει μέρος σε ορισμένες συζητήσεις στους σχετικούς φορείς του ICAO, περιλαμβανομένης της Συνέλευσης, για να υποστηρίξει τη θέση της Ένωσης.
- (12) Είναι αναγκαίο να εγκριθεί η θέση της Ένωσης πολύ πριν από την επόμενη συνέλευση του ICAO,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης για το διεθνές νομοθέτημα που θα εκπονηθεί στο πλαίσιο των οργάνων του ICAO με σκοπό την εφαρμογή ενιαίου παγκόσμιου αγορακεντρικού μέτρου από το 2020 για τις εκπομπές των διεθνών αεροπορικών βρίσκεται στο παράρτημα.

Η θέση εκφράζεται από τα κράτη μέλη, ενεργώντας από κοινού προς το συμφέρον της Ένωσης, στο πλαίσιο των οργάνων του ICAO, με τη βοήθεια της Επιτροπής, σύμφωνα με το καθεστώς παρατηρητού της Ένωσης, κατά τις συζητήσεις για το ενιαίο παγκόσμιο αγορακεντρικό μέτρο.

Άρθρο 2

Η Επιτροπή τηρεί πλήρως ενήμερα τα αρμόδια όργανα του Συμβουλίου σχετικά με τις διεξαγόμενες συζητήσεις για το ενιαίο παγκόσμιο αγορακεντρικό μέτρο. Για μια συνεκτική θέση της Ένωσης και την ορθή εφαρμογή των όρων του παραρτήματος, η Επιτροπή καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας διαβιβάζει στα αρμόδια όργανα του Συμβουλίου τα προπαρασκευαστικά έγγραφα που παρουσιάζουν τη λεπτομερή θέση, όταν χρειάζεται λόγω εξελίξεων στα όργανα του ICAO, ώστε να εξετασθούν και να εγκριθούν, ιδίως κατά και μετά το 208ο Συμβούλιο του ICAO.

Λαμβάνοντας υπόψη την πρόοδο του ICAO, τα αρμόδια όργανα του Συμβουλίου αναπτύσσουν περαιτέρω τη θέση τους, ιδίως για τη μελλοντική ενωσιακή νομοθεσία στα πλαίσια του ICAO.

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση τίθεται σε ισχύ την επομένη της έκδοσής της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Βρυξέλλες, 30 Μαΐου 2016.

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
M.J. VAN RIJN